

Bemærk - eksempel

15542 0000000000
Postens bladnummer Abonnementsnummer

Abonnementsnummer opgives ved henvendelse til GeologiskNyt i forbindelse med adresseændringer o.l. Abonnementsnummer (10 cifre) er påtrykt til højre for denne boks. Girokort udsendes særskilt.

Dragemyter og dinosaurer

Af geolog Morten L. Hjuler, *GeologiskNyt*

Dragen har eksisteret som fantasivæsen i flere tusinde år, og et tusindtal af sære historier fra hele verden beretter om dragernes udseende, egenskaber og (u)gerninger.

Dragen beskrives ofte som en skællet slange eller øgle med vinger og evnen til at sprudle ild. Derudover kan dragen besidde løve- eller ørnekløer, hovedkam og slangehale. Hvis flere af disse særkender kombineres, står man med et væsen, som biologisk set er fuldstændigt usandsynligt.

Enkelte historiske optegnelser giver dog mere nøgterne og knap så farverige (men absolut ikke kedelige) beskrivelser af dragere. Beskrivelserne er ofte detaljerede og leder umiddelbart tanken hen på reptiler og dinosaurer. Her følger en række beretninger:

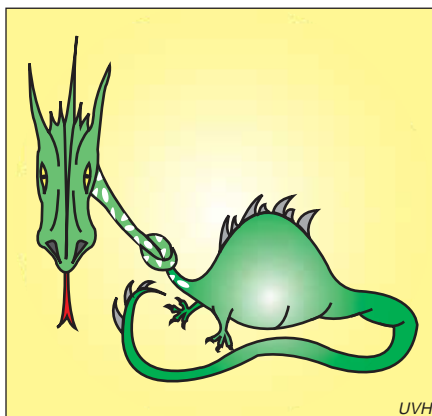
Dragen fra Bures

En anden beretning stammer fra byen Bures i Suffolk. I år 1405 slog en drage sig ned på Bures-egnen, hvor den dræbte en hyrde og åd mange får. Dragen beskrives som havende en stor krop, kam på hovedet, tænder som en sav og en utroligt langstrakt hale. Lokale bueskytter klarede ikke at nedlægge bæstet på grund af dets uigennemtrængelige skind. Men da alle egnens folk samledes for at dræbe dragen, flygtede den ind i en marsk og var aldrig set igen.

Den tobenede dragebaby fra Norditalien

I 1572 drev hyrden Baptista af Camaldulus sin oksekærre afsted på offentlig vej i Norditalien, da okserne nægtede at gå videre. Årsagen var en lille hvislende drage foran kærren; hyrden gav dragen et slag i hovedet med sin kæp og dræbte den.

Den italienske videnskabsmand Ulysses Aldrovandus erhvervede sig drageliget og rapporterede, at det helt sikkert var et reptil, men ikke en slags han havde set før. Det sære væsen havde en meget lang hals med hvide cirkelmarkeringer, en meget lang hale og en tyk krop. Dragen var kun udstyret med to fødder og bevægede sig ved at vride kroppen som en slange og ved

at benytte benene. Ud fra de ufuldstændigt udviklede kløer og tænder mente Aldrovandus, at det måtte være en baby. Den lille drage blev for en tid udstillet på et museum.

Addanc'en, carrog'en og små flyveøgler

Meget senere lykkedes det en mand ved navn Peredur at nedlægge en drage i Wales. Dragens lokale betegnelse var addanc. Sammen med et andet reptilt væsen, carrog'en, er addanc'en beskrevet flere steder i Wales. Det samme er dinosaurernes nære slægtninge, pterosaurerne (flyveøglerne); de skulle have levet et lille stykke ind i det 20. århundrede på en enkelt walisisk lokalitet, men blev udryddet, fordi de var til skade for bl.a. hønsehold. De walisiske flyveøgler var små kolonidannende væsener og beskrives som smukke og glitrende.

Dragen fra St. Leonard's Forest

Fra 1614 stammer følgende beretning om et besynderligt reptil fra St. Leonard's Forest i Sussex: "Slangen er 9 fod eller mere lang og med form som en kærres aksel, tykkest på midten og noget smallere i begge ender. Halsen er 3 fod og 9 tommer lang med en hvid ring af skæl. Ryggens skæl synes at være sorte, og så vidt det kunne anes, er skællene under maven røde. Den har store fødder og bevæger sig så hurtigt, som en mand kan løbe. På hver side af ham er opdaget to store bundter, som (tror nogen) med tiden vil udvikle sig til vinger".

Dragen blev observeret gentagne gange inden for en radius af 3-4 mil, og da en lokal beboer pudsede sine to mastiffer på

monstret, mistede han sine hunde og var heldig med selv at slippe væk med livet i behold. På dette tidspunkt havde dragen allerede dræbt en mand og en kvinde ved at spytte gift på dem. Beretningens forfatter beskriver selv monstret som: "...havende en stolt mine, og når han ser eller hører mennesker eller kvæg, strækker han halsen op og ser ud til at lytte og se sig omkring med stor arrogance".

Loch Ness-uhret

I forbindelse med beretninger om dinosaurer i historisk tid kommer man ikke uden om uhyret fra Loch Ness.

Allerede i det 6. århundrede mødte Skt. Columba uhyret. Columba havde tilsyneladende hørt, at monstret var i området, og som den modige helgen han var, beordrede han en af sine følgesvende til at hoppe i det iskolde vand for at undersøge, om monstret var nær. Den ulykkelige følgesvends plasken omkring tiltrak sig monstrets opmærksomhed, og pludselig brød det vandets overflade og bevægede sig med stor hast mod svømmeren med gabet vidt åbent og vildt skrigende. Men Columba lod sig ikke skræmme, og fra sin sikre position på land lykkedes det ham at aflede monstrets opmærksomhed, da det var ganske tæt på hans følgesvend, og monstret vendte om. Naturligvis påberåbte Columba sig æren af at have reddet svømmerens liv, men spørgsmålet er, om monstrets intention var at dræbe eller advare manden mod at komme nærmere. Tidligere var en mand blevet dræbt, men ikke spist, og en anden skambidt, da de bevægede sig ud i vandet.

Et par uskyldige antydninger...

Tilsyneladende huserede en evolutionært formindsket Dilophosaurus i St. Leonard's Forest i Sussex omkring 1614, og et sandsynligvis endnu mindre eksemplar ved Fittleworth i 1867. Og ved Penllin Castle i Wales fandtes for 100 år siden stadig en lille, stædig koloni af de flagermuslignende Rhamphorynchus'er, som af og til snupede en høne eller to fra landmændene. Og tilsyneladende har en lille gruppe sejlvivede plesiosaureer med veludviklet yngelplejeinstinkt overlevet i Loch Ness. ■